

นายประทีป สุขโสภา
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน)
พุทธศักราช ๒๕๖๓

นายประทีป สุขโสภา (ประทีป หนองปลาหมอ) เกิดวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ที่อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ปัจจุบันอายุ ๗๕ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก ประกอบ อาชีพรับราชการครูจนกระทั่งเกษียณอายุราชการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ระดับ ๘ โรงเรียนหนองปลาหมอวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย

นายประทีป สุขโสภา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านศิลปกรรมที่สั่งสมมาและพัฒนาศิลปการแสดง อย่างมุ่งมั่นและยาวนาน ด้วยสนใจใฝ่รู้ทั้งในด้านเพลงพื้นบ้าน การแสดงพื้นบ้าน ศิลปะ ดนตรี และการขับร้อง ทำนองไทยมาแต่เยาว์วัย ทั้งนั้นเพียรฝึกฝนด้วยตนเอง ศึกษาและแสวงหาความรู้จากครูบาอาจารย์ผู้ชำนาญ ศิลปะการแสดงพื้นบ้านแขนงต่าง ๆ อย่างอ่อนน้อม เชื้อมั่นและอดทน ทั้งจากพระ นักแหล่ปราชญ์พื้นถิ่น ศิลปินพื้นบ้าน ครูดนตรีไทย ครูดนตรีสากล แม้กระทั่งคนขอทาน เริ่มฝึกร้องเพลงขอทานด้วยวิธีครูพักลักจำการร้องของ วณิกในงานลอยกระทงตั้งแต่อายุ ๗ - ๘ ขวบ ฝึกหัดเป่าขลุ่ย และหีบเพลงตั้งแต่เรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ ๓ ฝึกรำพื้นบ้านจากครูสำเภา เตป็นวงศ์ (วิเศษสรรค์) บุตรสาวของขุนแก้ววิเศษสรรค์ ซึ่งเป็นพ่อเพลงที่โด่งดังสมัยนั้น เมื่อสะสมความรู้ไว้มากและหลากหลายแล้ว ต่อมาก็เพียรพยายามฝึกฝนค้นคว้าจนแตกฉาน สามารถแสดง ถ่ายทอดและพัฒนาความรู้ความสามารถจนสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะพื้นฟู การร้องเพลงขอทานประกอบการขับรับชนิดกลม (Claves) สองคู่ ขณะแสดงสามารถขับร้องทำนองต่าง ๆ เช่น ขับเสภา ร้องเพลงแหล่ เพลงขอทาน และเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ พร้อมกับขับรับประกอบจังหวะออกลีลาท่าทาง สลับพลิกแพลงอย่างไพเราะและชำนาญ มีไหวพริบ ปฏิภาณ อารมณ์ขัน นำข่าวสารเหตุการณ์มาประยุกต์ใช้ในการแสดง สร้างความสนุกสนานและประทับใจแก่ผู้ชมอย่างยิ่ง จึงได้รับเชิญให้ไปแสดงสาธิตที่รับขับทำนอง และ ร้องเพลงขอทานในงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ นายประทีป สุขโสภาได้รวบรวมนักดนตรี

พื้นบ้านก่อตั้งเป็นคณะประทีป หนองปลาหมอ ขับร้องและมีเครื่องดนตรีประกอบมากขึ้น ได้แก่ ตะโพน ซออู้ ฆ้องวง ฆ้อง ฆ้อง และโหม่ง ที่สำคัญท่านสามารถผลิตกรับกลมได้เองและสามารถประพันธ์บทร้องเป็นเรื่องเป็นตอนเพื่อร้องทำนองต่าง ๆ อย่างไพเราะลึกซึ้ง เช่น นิทานพระมหาชนก พระรถเมรี ฯลฯ เป็นต้น ผลงานได้รับการเผยแพร่โดยแถบบันทึกเสียงและผ่านสื่อมวลชนเป็นจำนวนมาก

นายประทีป สุขโสภา ได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะครูดีเด่นและผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมหลายรางวัล อีกทั้ง ยังได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านศิลปะการแสดงพื้นบ้านทุกประเภทให้แก่ผู้ สนใจ ทั้งนักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไปมาเป็นระยะเวลากว่า ๕๐ ปี นับเป็นครูศิลปินที่อุทิศทุ่มเทให้แก่การธำรงรักษา สร้างสรรค์และพัฒนามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่ทรงคุณค่าแก่สังคมและประเทศชาติ สมดังปณิธานที่ตั้งมั่นว่า “จะอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยจนกว่าจะถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ”

นายประทีป สุขโสภา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน) พุทธศักราช ๒๕๖๓